

متن سخنرانی رئیس انجمن تاریخ نظامی ایران در جلسه

افتتاح کنفرانس

خانمها - آقایان

اجازه می‌خواهد از طرف انجمن تاریخ نظامی ایران ورود استادان، محققین و میهمانان گرامی را به‌کشور ایران صمیمانه خیرمقدم گفته‌آرزو نمایم بازدید از ایران برای شما خاطره‌انگیز بوده و با پیشرفت‌های همه‌جانبه‌میهن ما از نزدیک آشنا شوید و همچنین به شرکت‌کنندگان هم‌وطن عزیز در این گردهم‌آئی بزرگ شادباش گفته و آرزو نمایم بهره‌کافی از این جلسات نصیب همه ما گردد. بدون تردید اینگونه گردهم‌آئی‌ها نتایج ارزنده‌ای در جهت نزدیکی و دوستی کشورها با یکدیگر و تشریک مساعی بیشتر در زمینه پژوهش و تحقیق سوابق تاریخی و نظامی، دربردارد.

علم و دانش هیچگاه در اختیار و انحصار یک کشور و ملت بخصوص نبوده است زیرا جامعه بشری در طول حیات خود همواره از ارتباط و درهم‌آمیزی گسترده‌ای برخوردار بوده که طبیعتاً این روابط در تکامل و تعالی علم و دانش امروز نقش عمده‌ای ایفا کرده است.

کشور شاهنشاهی ایران نیز که از دیرباز با جوامع مختلف در تماس و ارتباط بوده است از دانش آن جوامع بی‌بهره نمانده و در مقابل سهم بسیار بزرگی در اشاعه و پیشرفت فرهنگ و تمدن بشری بمعهدده داشته است.

از تاریخ انتشار اولین منشور آزادی ملل در متجاوز از ۲۵ قرن پیش که به همت کورش بزرگ بنیانگذار شاهنشاهی ایران

در شهر بابل صادر گردید تا تشکیل لژیون خدمتگذاران بشر و تشکیل کنفرانس جهانی مبارزه با بیسوادی در تهران که اساس آنها با ابتکار و اندیشه بلند شاهنشاه آریامهر رهبر بزرگ و خردمند ایران پایه‌گذاری شد، همواره جهان از فرهنگ، تمدن و اندیشه‌های ایرانی بهره‌مند گشته و تأثیری عمیق پذیرفته است.

تاریخ نظامی ایران نیز طی بیش از ۲۵۰۰ سال سابقه درخشان خود مملو از شاهکارها و افتخارات نظامی است. عملیات ارزنده‌ای چون عبور از دریاها در دوره هخامنشی، مانورهای تهورآمیز جنگ و گریز و تاکتیک جنگهای صحرائی در زمان اشکانیان، مدیریت و فرماندهی نظامی کم‌نظیر ساسانی، سرعت عمل و غافلگیری ارتش صفویه، نبوغ فرماندهی، عملیات کوهستانی و راه پیمائی‌ها و نقل و انتقالات حیرت‌انگیز نظامی در زمان افشاریه و دهها نمونه دیگر از عملیات ارزنده نظامی و بکارگیری تاکتیک‌های زیبای جنگی، در طول تاریخ از ویژگیهای ارتش ایران بوده است که اغلب موجب اعجاب و مورد اقتباس سایر کشورها قرار گرفته است.

با توجه به موقعیت جغرافیائی، فرهنگی، نظام اجتماعی و اقتصادی کشور ایران، ارتش این سرزمین همواره از تنوع و ویژگیهای منحصر بفردی برخوردار بوده است. یکی از این ویژگیها آنستکه فرماندهی عالی و رهبری ارتش را همواره شاهنشاهان ایران بعهده داشته‌اند.

اذعان مینماید که با توجه به موقعیت خاص ایران، بررسی تاریخ نظامی ارتش این سرزمین احتیاج به تحقیق و پژوهش بسیار گسترده و عمیق دارد ولی در این زمینه اصل مهم و اساسی، رعایت بیطرفی و پژوهش و نتیجه‌گیری بدون غرض و تعصب است زیرا این اعتقاد وجود دارد که نویسندگان و پژوهشگران تاریخ در مقابل جهانیان همانقدر مسئولیت دارند که خالقین تاریخ در برابر آنها مسئولند.

کشور شاهنشاهی ایران با فرهنگ گسترده و عمیق خود از بسیاری مدارك، اسناد، سنگ نوشته‌ها، کتب قدیمی و فرمانهای نظامی برخوردار است که میتواند در این زمینه پژوهشگران و محققین را یاری نماید.

جای بسی خوشوقتی است اکنون که کشور شاهنشاهی ایران برای نخستین بار بعنوان اولین کشور آسیائی برگزاری کنفرانس تاریخ نظامی ارتشهای جهان را بعهده گرفته است، مقارن با پنجاهمین سال شاهنشاهی پهلوی است و یکی از مهم‌ترین گامهای فرهنگی و علمی که بمناسبت این سال فرخنده برداشته شده است، ایجاد مراکز اسناد و آمار میباشد.

این مراکز در سطح کشور و در کلیه سازمانها با کوشش دانشمندان و صاحب نظران ایرانی تشکیل گردیده و میتواند راه‌گشای بسیاری از محققین و علاقمندان در زمینه‌های مختلف باشد. با توجه به این اقدام ارزنده علمی و پژوهشی که رابطه نزدیکی با هدف این کنفرانس دارد و همچنین تقارن برگزاری این کنفرانس با پنجاهمین سال شاهنشاهی پهلوی بی‌مناسبت نیست که شمه‌ای از نقاط عطف تاریخی این نیم‌قرن شاهنشاهی از ۲۵ قرن شاهنشاهی ایران را باستحضار اساتید و محققین گرامی برساند.

نیم قرن پیش شاهنشاهی پهلوی به کوشش و همت بلند اعلیحضرت رضاشاه کبیر پایه گذاری گردید و در مدتی کمتر از ۲۰ سال بنیانهای اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و دفاعی ایران دگرگون شد و با اقدامات اساسی و روح میهن پرستانه سردار بزرگ ایران، ایرانی نو با آینده‌ای روشن بوجود آمد. با آغاز جنگ دوم جهانی که متاسفانه در عین بیطرفی ایران، عوارض تلخ و ناگوار آن دامنگیر این سرزمین نیز گردید، بسیاری از برنامه‌های اصلاحی ناتمام ماند و شالوده‌کارها درهم پیچیده شد تا اینکه زمام امور بعهده با کفایت اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر بزرگ -

ارتشتاران قرار گرفت . رهبر اندیشمند ایران که در آغاز کار بامشکلات و سختیهای فراوانی روبرو بودند طی مدت ۳۵ سال با افکاری بلند و دورنگر، انسانی و منطقی، کشور ایران را به درجه‌ای از پیشرفت ثبات، توانائی و رفاه رسانیدند که اعجاب‌انگیز و غرور آفرین است .

هم‌اکنون کشور ایران بارشده سریع اقتصادی، بالا رفتن درآمد سرانه، توسعه و پیشرفت صنعت و برخورداری از سیاست مستقل ملی و زیربنای محکم اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و دفاعی در این منطقه از جهان نقشی حساس و ارزنده بعهده دارد و در جهان امروز نیز از موقعیت و احترامی خاص برخوردار میباشد .

یکی از بزرگترین و اساسی‌ترین اقدامات بنیادی و ابتکاری شاهنشاه آریامهر در زمینه پیشرفت و ترقی ایران و رفاه و آسایش مردم این سرزمین، صدور و اجرای فرامین انقلابی است که در نوع خود بی‌نظیر میباشد . این اصول که انقلاب شاه و مردم یا انقلاب سفید نام گرفته است دارای چنان اثرات مفید و مثبتی بوده که هم‌اکنون بعضی از کشورها در صدد بهره‌برداری از اصول آن میباشدند . اجرای این اصول که بترتیب اصلاحات ارضی، ملی شدن جنگلها و مراتع، فروش سهام کارخانجات دولتی برای پشتوانه اصلاحات ارضی، سهم‌کردن کارگران در سود کارگاهها، اصلاح قانون انتخابات، تشکیل سپاهیان دانش، بهداشت و ترویج و آبادانی، تاسیس خانه‌های انصاف، ملی شدن آبها، نوسازی کشور، انقلاب اداری و آموزشی، گسترش مالکیت واحدهای صنعتی و تولیدی، مبارزه با گرانفروشی و تثبیت مداوم قیمت‌ها، تحصیلات رایگان، حمایت از مادران و کودکان و اجرای بیمه همگانی و تامین دوره بازنشستگی برای عموم افراد ملت ایران را شامل میگردد به ملت

ایران این امکان را داده است که به دروازه تمدن بزرگ که آرزوی نهائی شاهنشاه آریامهر میباشد، دست یافته و از بالاترین درجه رفاه و عدالت اجتماعی برخوردار گردد .

بدیهی است که افکار خیرخواهانه و اندیشه‌های بشر دوستانه شاهنشاه تنها متوجه ایران و ایرانی نبوده است. معظم له در هر زمان و در هر فرصتی به جامعه بشری چشم دوخته و اندیشه‌ای جهانی داشته‌اند .

تشکیل لژیون خدمتگذاران بشر، دعوت جهانیان به مبارزه بر علیه جهل و بیسوادی و تخصیص قسمتی از بودجه دفاعی کشور بمنظور اجرای این اندیشه انسانی ، پیشنهاد و تشکیل صندوق جهانی کمک به کشورهای عقب مانده و فقیر و نمونه‌های مشابه دیگر از افکار بلند انسانی شاهنشاه آریامهر است .

صلح ، امنیت، رفاه ، آرامش و دوستی و برادری برای همه مردم جهان از اصولی است که همواره در طول تاریخ جزو رسالت‌های این سرزمین بحساب می‌آمده و قسمتی از سیاست جهانی آنرا تشکیل میداده است .

باردیگر از ورود میهمانان ارجمند به کشور باستانی ایران اظهار خوشوقتی مینماید و آرزومند است این کنفرانس جهانی خاطراتی خوش و توشه‌ای پربار از نکات و یافته‌های تحقیقی و پژوهشی جدید برای يك يك اعضای محترم به همراه داشته باشد .

سپس بیوگرافی‌های تیمسار ارتشبد فـ کامبیز F. Gambiez ریاست افتخاری انجمن و سرکار سرهنگ آسولند B. Ahslund ریاست انتخابی و آقای دکتر دوشن A. Duchesne دبیر کل انجمن توسط سرگرد محمد کشمیری دبیر انجمن تاریخ نظامی ایران

قرائت گردید . تیمسار ارتشبد کامبیز نیز مطالبی بشرح زیر ایراد کردند .

کمیسیون تاریخ نظامی آمریکا در ماه اوت ۱۹۷۵ خاطره میدانهای رزم و دویستمین سالگرد جنگهای آزادی آمریکا را در خاطره ما زنده کرد .

کمتر از یکسال بعد هنوز پیه سوزهای این تشریفات پرشکوه خاموش نشده بود که کمیسیون جهانی تاریخ نظامی میعادگاه خود را در سرزمین ایران تعیین کرد و رئیس انجمن تاریخ نظامی ایران خواسته اند که آثار باستانی و تاریخی تهران ، اصفهان و شیراز را بمانشان بدهند . محققا در تخت جمشید مراسم بزرگداشتی را که در سال ۱۹۷۱ (پنج سال پیش) برای دو هزار و پانصدمین سالگرد شاهنشاهی ایران که به رهبری پادشاه ایران ، شاهنشاه آریامهر یعنی «شاه شاهان» «روشنائی قوم آریا» محمدرضا پهلوی برگزار گردید در خاطره ما زنده خواهد شد و بدون دلیل نیست که شاهنشاه آریامهر تخت جمشید را که در قلب ایران است انتخاب کرده اند چون آنجا است که هنوز هم ستونهای کاخ های شاهنشاهان هخامنشی پابرجا است .

کتابخانه مدرسه فقهیه قم

در حقیقت تاریخ ایران از گسیختگی های پر طنین و تداوم و بازیابی های بی سر و صدا تشکیل شده است .

پس از هر هجوم و پس از هر سانحه تاریخی ، يك ایران نو بوجود آمده که با گذشته خود ارتباط عمیق داشته و در نهایت اعجاب می بینیم که تاج و تخت و آئین شاهنشاهی همچنان برقرار و پابرجا مانده است .

این شایستگی شاهنشاه آریامهر ایران است که راساً انقلاب سفید را برای رشد و توسعه اقتصادی و رفاه مردم با يك روش پیوسته و مداوم ، رهبری فرمودند .

در این بین میتوان اصلاحات ارضی، الغاء رژیم سابق ارباب رعیتی در روستاها، اعطاء حقوق سیاسی به زنان، ملی کردن جنگلها، مراتع و منابع طبیعی و ایجاد سپاه دانش را نام برد. پذیرش چنین اقداماتی امکان پذیر نمیشد مگر در سایه و نقش تاریخی و ملی و سنتی «شاه» و نفوذ و احترام آن در زندگی و جامعه ایرانی که همواره مظهر و حافظ وحدت، یکپارچگی، هویت و قدرت ملی بوده است.

این نقش ارزنده که بر اساس رسوم هزاران سال تاریخ پایه گذاری شده است، با شخصیت برجسته و استثنائی اعلیحضرت شاهنشاه آریامهر استحکام بیشتری یافته است.

یقیناً برای يك رئیس افتخاری صحیح نیست که از کشور خویش با اهمیت یادکنند ولی برای ما بسیار ارزنده و افتخارآمیز است که اعلیحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران پیش از اینکه بمقام «فرشته افسانه‌ای» نایل گردند در فرانسه و در دانشکده معماری پاریس تحصیل می‌کردند.

معظم لها پس از اینکه به مقام شهبانویی ایران نایل شدند براستی فرشته مهربان ملت خویش گشتند درست همانند فرشتگان افسانه‌ای که انسان میتواند بخیال خودش، راه دهد.

مثلاً ایشان پیشنهاد کردند که ۲۵۰۰ مدرسه بمناسبت ۲۵۰۰ سال شاهنشاهی ایران ساخته شود همچنین معظم لها سرپرستی سازمانی را که براساس وظایف و فعالیت بسه گروه آموزش و پرورش، بهداشت و فرهنگ تقسیم شده است، بعهده گرفته‌اند و درعین حال مشوق هنر و هنرمندان میباشند و شهرسازی با اصول صحیح و معماری را رونق می‌بخشند.

چگونه میتوان در اینجا از یادآوری، «باغهای ایران» که

آئینه تماشا است و جسم و جان را توان می‌بخشد چشم پوشی کرد . پس از بیست و پنجم ژوئن ۱۹۷۴ پروفیسور «موریس بومون» و من در انستیتو فرانسه افتخار همکاری با شهبانوی ایران را داشتیم معظم لها در بیانیه تشکر و سپاسگزاریشان در آکادمی هنرهای زیبا که بمناسبت انتخابشان به عمل آمد ، توجه خود را به این امر مبذول داشتند که از پرزیدنت پمپیدو که در عین حال شخصی دوستدار آداب و رسوم و طرفدار بدعت بودند یاد کرده و از ایشان چنین نقل قول نمایند :

«باید گذشته را حفظ کرد ، بفکر امروز بود و همچنین باید در تدارک آینده بود» .

شهبانو اضافه فرمودند که «این درس خیلی دور از فرانسه بعموم انسانها تعلق دارد و بویژه برای ایران» .

بخاطر همین است که ما امروز از شاهنشاه و شهبانوی ایران و از ستاد بزرگ ارتشتاران و از تمام نظامیان و غیر نظامیانیکه در برگزاری این کنفرانس جهانی سال ۲۵۳۵ شاهنشاهی همکاری کرده‌اند صمیمانه قدردانی می‌نمائیم .

من باید مخصوصا از رئیس انجمن تاریخ نظامی ایران و دبیر انجمن ایران که با شایستگی مقدمات کنفرانس را در مدت محدود تا این مرحله پیش برده‌اند تشکر نمایم .

رئیس کمیسیون جهانی آقای «آشلوند» نیز در سایه تحرك و جوانی خودشان موفق شده‌اند که با موفقیت موانع را از میان بردارد .

بخوبی آگاهم که دبیر کل کمیسیون جهانی آقای «آلبرت دوشن» و معاون ایشان آقای «لورت» برای تنظیم و اجرای کمیسیون های مختلف باجدیت تمام فعالیت کرده‌اند از ایشان نیز سپاسگزارم

و این حسن تفاهم ایشان را در برابر مسائل ویژه‌ایکه پیش می‌آید
بایشان تبریک می‌گویم .

در مورد کنفرانس خودمان باید بگویم که گزارش‌ها در مورد
دو موضوع می‌باشد که بسیار عالی است نتایج تحقیقات شخصی و
جمعی خیلی فشرده است . این گزارشها در جلسات و در جلسه
اختتام خوانده خواهد شد در مورد موضوعهای ویژه جالب :
موضوع B : از طرف من هیچگونه اظهار نظری نمیخواهد .

موضوع A : تاثیر متقابل ارتشهای آسیائی و آفریقائی و
ارتشهای اروپائی در هنر جنگ (استراتژی و تاکتیک) و مواد
تشکیل دهنده آن ، سربازگیری ، سازمان ، تسلیحات و لجستیک ..
و غیره .

خواهشی دارم : خواهشمندم که در جریان آخرین مباحثات
بحث بین روشهای جنگ مستقیم یا غیر مستقیم در هنر جنگ
تذکر داده شود .

بنظر من این موضوع در کشوریکه مورد تجاوز و هجوم
مفولها قرار گرفته و آنان روش غیرمستقیم داشته‌اند بجایباشد .
در آرزوی موفقیت برای کنفرانس که مورد توجه قرار بگیرد و
برای شما نیز پیروزی آرزو میکنم .

پس از خاتمه جلسه افتتاحیه - جلسات سخنرانی و بحث از
ساعت ۸/۴۵ آغاز گردید .

ریاست جلسه نخست با آقای دکتر آسولند B. Ahslund از کشور
سوئد بود و سخنرانان بشرح زیر سخنرانی‌هایی ایراد نمودند :

۱- تیمسار سپهبد ژیلین P. A. Jiline از کشور شوروی تحت
عنوان « استراتژی و تاکتیک اتحاد جماهیر شوروی در جنگ
جهانی دوم » .

- ۲- ناخدا یکم شعاع الله مجیدی ازایران تحت عنوان «روند تحولات تاریخی و وحدت فرماندهی در میدانهای نبرد» .
جلسه دوم کنفرانس از ساعت ۱۰۳۰ به ریاست پروفیسور چاندلر D. G. Chandler ازکشور انگلستان آغاز بکار نمود .
اشخاصی که در جلسه دوم سخنرانی ایراد نمودند عبارتند از :
- ۱- سرهنگ کورنبرگ A. Cronenberg ازکشور سوئد تحت عنوان «نکاتی چند در مورد دفاع سوئدی ها و روشهای دفاعی بین دو جنگ جهانی» .
- ۲- پروفیسور هوروارد D. Horward ازکشور امریکا تحت عنوان «بیطرفی پرتغال و نظام وظیفه اجباری در سالهای ۱۸۰۱ - ۱۸۱۰» .
- جلسه سوم کنفرانس از ساعت ۱۴۰۰ به ریاست پروفیسور کورویزیه A. Corvisier ازکشور فرانسه تشکیل گردید و سخنرانان عبارت بودند از :
- ۱- تیمسار سرلشگر بنتهآ E. Bantea ازکشور رومانی تحت عنوان «سیاست بیطرفی در نخستین مرحله جنگ دوم جهانی» .
- ۲- سرکار سرهنگ کرکو R. Cruccu ازکشور ایتالیا تحت عنوان «نفوذ مخاصمه و بیطرفی بر روی دفاع، سیاست نظامی و سازمان نیروهای مسلح بررسی یک موضوع واقعی» .
- ۳- پروفیسور فون ولکن هوی سن J. Vanwelkenhuyzen ازکشور بلژیک تحت عنوان «بیطرفی و دفاع ملی برخی از ویژگیهای سیاست نظامی بلژیک در سالهای ۱۹۴۰ - ۱۹۳۹» .
- جلسه چهارم کنفرانس از ساعت ۱۶۰۰ - ۱۵۳۰ به ریاست

آقای J. E. Jessup از کشور امریکا آغاز بکار کرد سخنرانان این جلسه عبارت بودند از :

پروفسور رهور J. Rohwer از کشور جمهوری فدرال آلمان تحت عنوان « بیطرفی امریکا در سالهای ۱۹۴۱ - ۱۹۳۹ و جنگهای اقیانوس اطلس » .

سرتیپ چی لیکر F. Celiker از کشور ترکیه تحت عنوان « سیاست جنگی ترکیه در جنگ اول جهانی » .

روز ۱۸ تیرماه :

جلسه پنجم کارکنفرانس به ریاست آقای فورست مایر F. Forstmier از کشور جمهوری فدرال آلمان از ساعت ۸/۳۰ الی ۱۰۰۰ شروع بکارکرد و سخنرانان این جلسه عبارت بودند از :
پروفسور کورز H. Kurz از کشور سوئیس تحت عنوان « بیطرفی سوئیس و نتایج آن » .

پروفسور روی P. Roy از کشور فرانسه تحت عنوان « نفوذ متقابل ارتشهای آسیائی و آفریقائی و ارتشهای اروپائی در جنگ جهانی اول » .

پروفسور میشلن R. Michalon از کشور فرانسه تحت عنوان « تطبیق یک ارتش فرانسوی اواخر سده هیجدهم بایک صحنه عملیات خاور نزدیک (عصر ۱۸۰۱ - ۱۷۹۸) » .

جلسه ششم از ساعت ۱۰۳۰ بریاست سپهبد ژیلین P. A. Jiline از کشور اتحاد جماهیر شوروی آغاز بکارکرد سخنرانان این جلسه عبارت بودند از :

پروفسور روسل L. Rosset از کشور سوئد تحت عنوان « اثرات

جنگهای ۱۸۹۵ - ۱۸۹۴ چین و ژاپن و جنگهای ۱۹۰۵ - ۱۹۰۴ روسیه و ژاپن در افکار نظامی سوئدیها .

پروفسور پرستون A. Preston از کشور کانادا تحت عنوان «نیروی تقویتی خرطوم و دفاع هند در سالهای ۱۹۰۰ - ۱۸۸۵» .
جلسه هفتم کار کنفرانس تهران از ساعت ۱۴۰۰ بریاست سرتیپ کولینز J. Collins از کشور ایالات متحده امریکا آغاز بکار کرد و سخنرانان این جلسه عبارت بودند از :

پروفسور چاتر K. Chater از کشور تونس تحت عنوان «نفوذ فنون نظامی اروپائی بر هنر جنگ در تونس» .

پروفسور مالامات A. Malamat از کشور اسرائیل تحت عنوان «فنون جنگی اسرائیلیها در دوران تورات» .

سرتیپ نصرت الله بختورتاش از ایران تحت عنوان « نفوذ ارتش ایران در عصر هخامنشی در ارتشهای همزمان و ره آوردهای آن » .

جلسه هشتم کارکنفرانس از ساعت ۱۶۰۰ بریاست آقای آسولند B. Ahslund رئیس انجمن تاریخ نظامی ارتشهای جهان آغاز بکار کرد .

از این ساعت تا پایان جلسه در ساعت ۱۷۳۰ برای کنگره بزرگ بخارست که در سال ۱۹۸۰ انجام خواهد شد و نیز برای کنفرانس سال ۱۹۷۸ در کانادا بحث و گفتگوهای زیادی صورت گرفت که از آن جمله موارد زیر برای کنگره بخارست پیشنهاد گردید:

نیروهای مسلح و عوامل ترك اجتماع .
كاوشمائی که برای اقدامات نظامی تاکنون انجام شده است .

- ارتش و علوم .
- ارتشها در مراحل بزرگ تغییرات اجتماعی .
- ارتشهای ملی در مبارزه برای استقلال .
- همکاری بین توسعه علوم و فرهنگ و توسعه ارتشها و هنرهای نظامی .
- بررسی پیشرفتهائی که همکاری متخصصین موزهها و تاریخدانان در پیشبرد هنر جنگ ایجاد نموده است .
- فرضیه و واقعیت تاثیر متقابل تاریخ نظامی و جنگ حقیقی و واقعیات جنگی .
- در این جلسه سرلشگر بنته آ F. Bantea از کشور رومانی با تعدادی از تمهای پیشنهادی بالا مخالفت کرد و اظهار داشت که کشور رومانی میخواهد در چهارچوب سخنرانیها به نتیجه کلی در تاریخ نظامی برسد و بعد از بررسی هائی که در این مورد بعمل آمد ، نتیجه گرفته شد که با توجه به سه مورد زیر جهت کنگره بخارست جزئیات آن توسط دبیرخانه انجمن تاریخ نظامی ارتشهای جهان تعیین و ضمن بخشنامه ای باگاهی همه کشورها برسد :
- ارتش جامعه . پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
- تجهیزات اجتماعات در مواقع لزوم و کار ارتش در مرحله های بزرگ تغییرات اجتماعی .
- پژوهش در مورد اطلاعات و عملیات نظامی .
- ضمناً در مورد کنفرانس کانادا نیز تصمیماتی اتخاذ گردید که از آن جمله ایراد سخنرانی در چهارچوب موارد زیر به تصویب رسید :
- توسعه نظامی و تسلط بر کلنیها (مستعمرات) .
- تأثیر اطلاعات بر عملیات .

جلسه هشتم کار کنفرانس در ساعت ۱۷۳۰ پایان یافت .

روز ۱۹ تیر ماه :

روز ۱۹ تیر ماه نیز همانند روزهای گذشته میهمانان که تعداد آنها بالغ بر ۴۰۰ نفر خارجی و ایرانی بودند در ساعت ۰۸۱۵ در سالن سخنرانی حضور یافتند و از ساعت ۰۸۳۰ جلسه نهم کار کنفرانس به ریاست آقای دکتر خانباها بیانی از کشور شاهنشاهی ایران آغاز بکار کرد . سخنرانان جلسه نهم عبارت بودند از :

پروفسور دوفی C. J. Duffy از کشور انگلستان تحت عنوان «قلاخ جنگی آسیائی نفوذ اروپائیها در روشهای جنگی محلی در سالهای ۱۸۰۰-۱۵۰۰ میلادی» .

پروفسور شاپ A. Schoop از کشور سوئیس تحت عنوان «مراحل مختلف روابط ایران و سوئیس در قرن نوزدهم» .

جلسه دهم کارکنفرانس از ساعت ۱۰۳۰ به ریاست پرفسور آلمایریک C. Allmayer-Beck از کشور اطریش شروع بکار نمود سخنرانان این جلسه عبارتند از :

پرفسور کوفمن E. Coffman از کشور ایالات متحده امریکا تحت عنوان « پیش آهنگی فیلیپین در سالهای ۱۸۹۹ - ۱۹۴۳ » .

پرفسور کسل E. Kessel از کشور جمهوری فدرال آلمان تحت عنوان «خلاصه‌ای از ماموریت مولتکه در ترکیه در سالهای ۱۸۳۵-۱۸۳۹» .

جلسه یازدهم کارکنفرانس در بعدازظهر روز ۱۹/۴/۲۵۳۵

به ریاست پرفسور مارتل A. Martel از کشور فرانسه شروع گردید و سخنرانان این جلسه عبارت بودند از :

پرفسور شوتزل K. Schutzle از کشور جمهوری دموکراتیک آلمان تحت عنوان «چگونگی رعایت بیطرفی از طرف آلمان امپریالیستی ضمن تهیه و تدارک نظامی برای جنگهای اول و دوم جهانی» .

ضمناً در این جلسه صورتجلسه‌ای که در مورد انتشار مجله توسط انجمن تاریخ نظامی ارتشهای جهان انجام خواهد شد قرائت گردید و باتفاق آراء مورد تصویب قرار گرفت .

از ساعت ۱۶۰۰ جلسه دوازدهم کنفرانس آغاز بکار کرد .

جلسه دوازدهم که آخرین جلسه سخنرانی‌ها و بحث بود برای نتیجه‌گیری از گزارشهای سه روزه دو گروه ، تشکیل گردید .

گروه نخست به ریاست پرفسور کوروزیر A. Corvisier از کشور فرانسه شروع بکار کرد و در مورد جنگ و بیطرفی . مباحث

مفصل و طولانی انجام شد در این جلسه سرلشگر عبدالجواد نبی از ایران بعنوان یکی از معاونین جلسه برگزیده شد و نظراتی در این مورد ابراز داشت . گروه دوم به ریاست دکتر آسولند -

B. Ahslund در مورد بحث دیگر جلسات یعنی « نفوذ متقابل

ارتشهای آسیائی ، افریقائی و ارتشهای اروپائی بر هنر جنگ

«استراتژی و تاکتیک» و عناصر متشکله آن چون سربازگیری ،

سازمان ، تسلیحات و لجستیک و غیره» تشکیل گردید . مباحث

این دو جلسه ، برخلاف پیش‌بینی‌هایی که قبلاً گردیده بود به

درازا کشید و تا حدود ساعت ۱۹۳۰ ادامه داشت و در این هنگام

یکایک سخنرانان از نظم و ترتیب و سازمان دهی انجمن تاریخ

نظامی ایران برای برگزاری این کنفرانس که شگفتی و اعجاب همگان را برانگیخته بود سخن گفتند و اظهار سپاسگزاری فراوان نمودند. با پایان یافتن جلسه دوازدهم جلسات سخنرانی و بحث کنفرانس تهران نیز بکار خود خاتمه داد.

از روز ۲۰ الی ۲۴ تیر ماه ۲۵۳۵ کلیه مدعوین خارجی برابر برنامه از موزه‌ها و آثار تاریخی تهران، اصفهان - شیراز بازدید نمودند و برنامه نور و صدا را در تخت جمشید تماشا کرده و نیز پیشرفتهای کشور ایران را در سال‌های انقلاب مشاهده نمودند.

در ۲۴ تیرماه مجلس تودיעی از ساعت ۲۰۰۰ در باشگاه افسران دژبان مرکز ترتیب داده شد. در این ضیافت علاوه بر میهمانان خارجی از تعدادی امرای ارتش شاهنشاهی و مقامات علمی کشور که در جلسات سه روزه کنفرانس شرکت داشتند دعوت شده بود.

این ضیافت با شرکت هنرمندانی از سازمان رادیوتلوویزیون ملی ایران آغاز شد و بعد از صرف شام ابتدا تیمسار سرلشگر وفا ضمن خوش‌آمدگونی به مدعوین مطالبی را بدین شرح ایراد نمودند:

خانمها، آقایان هم اکنون من دارای دو احساس متفاوت میباشم، از طرفی خوشحالم از اینکه برنامه سنگین کنفرانس و مسافرت و بازدیدها با موفقیت انجام گرفت. از طرف دیگر متأسفم که مدت اقامتتان در ایران بسیار کوتاه بود و در نتیجه موفق نشدید حتی قسمتهائی از مظاهر پیشرفت و ترقی را که در سایه رهبریمهای شاهنشاه آریامهر نصیب کشور ما شده است بشما ارائه دهیم. این مملکت با سرعت هرچه بیشتر بسوی ترقی و تعالی که هدف

نمائی شاهنشاه بزرگ ماست به پیش میرود . در بازدید های خود طی همین برنامه و برگزاری کنفرانس تاریخ نظامی ارتشهای جهان با گوشه هایی از این پیشرفت ها آشنا شدید . بر شمردن شمه ای از این پیشرفت ها و بویژه تلاشهایی که برای به ثمر رسیدن انقلاب شاه و مردم در این مملکت انجام میشود از حوصله و وقت این مجلس خارج است . در این موارد ، کتابها ، نشریه ها و نوشته ها و گفتارهای مستند و با ارزشی در سطح جهانی منتشر شده است ، اطمینان دارم همه خانمها و آقایان که از محققین ، دانشمندان و استادان تاریخ ملل میباشند با آنها آشنائی کامل دارند .

برگزاری کنفرانس تاریخ نظامی ارتشهای جهان در تهران به ما این امکان را داد که از نظریات ، بحث ها ، کنفرانس ها بهره بسیار بگیریم . تعداد زیادی از استادان ، دانشمندان و محققین نظامی و غیر نظامی در سه روز کنفرانس صبح و بعد از ظهر در جلسات شرکت نموده و بطوریکه خودشان اظهار میدارند برای آنها بسیار آموزنده ، مفید و مؤثر بوده است . ما سعی خواهیم کرد سخنرانی ها را به زبان فارسی برگردانده و در اختیار دانشگاهها و مراجع عالی نظامی قرار دهیم تا آنها را در سمینارها ، جلسات بحث و انتقاد مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار داده و از نتایج آن در بالابردن دانش نظامی خود و استفاده از تجارب گذشته بهره مند شوند و نیز شاید بتوانیم این سخنرانیها و نتایج بحث و اظهار نظر ها را به دو زبان انگلیسی و فرانسه آماده نموده و برای اعضای انجمن تاریخ نظامی ارتشهای جهان بوسیله دبیرخانه انجمن بفرستیم . در این مجلس تودیع شایسته نیست ، من بیش از این وقت خانمها و آقایان را بگیرم . امیدوارم اوقات خوشی را در ایران گذرانده و با خاطره خوبی این مملکت را ترک گویند

و همیشه ارتباط ما با هم برقرار باشد . از کلیه کسانی که در برگزاری این کنفرانس و بازدیدها ما را یاری کردند صمیمانه تشکر میکنم .

هم اکنون میکروفون در اختیار خانمها و آقایان است و آخرین خواهشم این است که اگر میخواهند مطالبی بیان کنند زمان را در نظر داشته باشند . متشکرم .

پس از بیانات تیمسار سرلشگر وفا آقای دکتر آسولند رئیس انجمن تاریخ نظامی ارتش های جهان و سپس تیمسار ارتشبد کامبیز ریاست افتخاری انجمن و چند تن دیگر از رؤسای انجمن تاریخ نظامی کشورها مطالبی ایراد نمودند و هدایائی از طرف انجمن تاریخ نظامی کشور های خود به انجمن تاریخ نظامی ایران و اعضای آن اهدا نمودند . بدین ترتیب کنفرانس تهران پایان پذیرفت و شرکت کنندگان از ۲۵ تیرماه به کشور های خود مراجعت نمودند .

کتابخانه مدرسه فیهام

در اینجا ذکر این نکته لازم است : برای اینکه شرکت کنندگان نظر خود را در مورد کنفرانس تهران بنویسند ، دفتر یادبودی تهیه گردیده بود تا مدعوین خارجی نظرات خود را با خط خود در آن یادداشت نمایند و اینک چند نمونه از این نوشته ها را ترجمه و از نظر خوانندگان گرامی میگذرانم .

آقای دکتر آلبرت دوشن دبیرکل انجمن تاریخ نظامی ارتشهای جهان از کشور بلژیک چنین مینویسد « پذیرائی شگفت آور میهمانداران ایرانی ما ، تفاهم و مهربانی و نجات آنها در تمام سطوح سهم بسیار مؤثری در شناساندن گذشته بسیار پرافتخار و همه نوع امکانات ایران مدرن امروزی و ایران آینده داشت ، آرزو و خواست کمیته جهانی تاریخ نظامی و دبیر کل آن نیز همین است . »

آقای پروفیسور لورت معاون دبیر کل کمیته جهانی تاریخ نظامی از کشور بلژیک چنین اظهارمیدارد «در این مکانهای مملو از آثار تاریخی که اینروزها محل اقامت من است برایم بسیار خوش آیند میبود که بتوانم احساسات عمیق حقدشناسی و سپاسگزاری خود را به تیمسار وفا و همکاران (ایشان) زن و مرد به سبب پذیرائی بسیار شایسته‌ای که از ما کرده‌اند بیان دارم .»

آقای پروفیسور ماتالو عضو هیأت نمایندگی کشور آمریکا چنین مینویسد: «مایلم سپاسگزاری قلبی خود را به کمیته تاریخ نظامی ایران برای میهمان‌نوازی گرم آنها، خوش آمدگویی و پذیرائیهای بینظیر که مانند نشست علمی کنفرانس استثنائی و از سازمان‌دهی فوق‌العاده بهره‌مند بود تقدیم نمایم . کمیته ایران فرصت جالبی بما داد که با سابقه تاریخی و کهنسال تمدن ایرانی و بناهایی که یادگار این عظمت دیرین هستند از نزدیک آشنا شویم . تجربه بسیار ارزشمندی برای ما بود که همیشه باقی خواهد ماند . در خاتمه مجدداً سپاس و آرزوهای قلبی خود را تقدیم میدارم .»

خانم لوزر تاریخ‌دان آمریکائی چنین نظر میدهد: «یکی از آرزوهای همیشگی من دیدن کشور باشکوه شما بود . کشوری که اکنون تحت رهبریهای شاهنشاه ایران مورد احترام همه جهانیان است .

برنامه فوق‌تصوری که توسط ایران اجراء شد از نقطه نظر جاو مکان-حمل و نقل و سرگرمی‌ها و بازدیدها و انجمن علمی بسیار بسیار عالی بود .

خاطرات این سفر برای ابد با من خواهد ماند . در رأس همه آنها بازدید از تخت جمشید یادگار باشکوه تمدن باستانی ایران، قرارداد که مثل یک رویای فراموش نشدنی است تشکر عمیق

من بهمه شما با امید اینکه فرصت دیگری برای دیدار از ایران داشته باشم .»

پروفسور کوفمن استاد تاریخ دانشگاههای امریکا در این دفتر چنین می نویسد: «تشکیلات و برگزاری کنفرانس بسیار عالی بود. فرصت بسیار خوبی بود که ضمن آن هیاتهای تاریخ نظامی از سراسر دنیا توانستند به بحث و تبادل نظر راجع به موضوعهای مختلف تاریخ نظامی بپردازند و از کشور بی نظیر ایران دیدار نمایند .»

من میخوام با استفاده از این موقعیت ، سپاسگزاری عمیق خود را بخاطر میهمان نوازی بی حد و حصر ارتش شاهنشاهی ایران و فرصتی که برای دیدار از تهران مدرن ، اصفهان ، شیراز و تخت جمشید با شکوه بما دادند تقدیم بدارم .»

آقای دفرانس عضو هیات نمایندگی کشور امریکا نیز چنین اظهار نظر مینماید: «در کنفرانس استثنائی تهران که هرگز آنرا فراموش نخواهم کرد موقعیتی بدست آمد که با استفاده از بحث و گفتگوهای کنفرانس بتوانم برای امر تدریس خود در دانشگاه بهره های فراوان بگیرم و در واقع منابع علمی جدیدی بدست آورم . این کنگره بین المللی برای من بسیار بسیار با ارزش بود . با تشکرات قلبی فراوان .»

آقای ژان شانویو عضو هیات نمایندگی کشور فرانسه چنین یادداشت میکند: «در این هتل زیبا که شایسته داریوش بزرگ است صدای وزش باد تاریخ بوضوح در گوشهای من شنیده میشد .»

من همچنین کار سازمان نظامی ایران (کمیسیون تاریخ نظامی ایران) را که مانند یک ساعت دقیق تمام برنامه هایش را بطور

خیلی دقیق در این کشور هزار و یکشب انجام داده تحسین کرده‌ام
 سپاس فراوان به دولت ایران . «
 آقای فرن لوتی شاولز از هیأت نمایندگی کشور آمریکا چنین اظهار
 میدارد « این فرصت را برای ابراز تشکرات خود از ارتش
 شاهنشاهی ایران مفتنم می‌شمرم و از همه کسانی که در برگزاری
 این کنفرانس با تلاش زیاد همکاری داشته‌اند سپاسگزاری می‌نمایم .
 اقامت من در این کشور متریقی یکی از هفته‌های خاطره‌انگیز
 زندگی من بود .

همه جای کشور شمایبست و بی‌تردید در سالهای آینده در
 نتیجه کوشش‌های شگفت‌آور و غرور آفرین شما به پیشرفت‌های بازم
 بیشتری نائل خواهد شد . من تلاش قلبی شما را در جهت رفاه و
 آسایش ما در این مدت ستایش می‌کنم . «

آقای میشلن از قسمت تاریخ ارتش نیروی زمینی فرانسه اظهار
 میدارد « کنفرانس تاریخ نظامی ارتشهای جهان در تهران در ژوئیه
 ۱۹۷۶ دارای ارزش علمی بسیار ارزنده بود و برای شخص من
 امکان شناسائی بیشتر تاریخ نظامی را فراهم کرد و موجب ازدیاد
 اطلاعات گردید . اما چگونه باید رضایت و حقیقت‌شناسی خود را از
 بازدید شهرها و تاسیسات مهمی که در عین حال گویای قدمت تاریخ
 ایران نمایان کننده هنرهای بسیار زیبای این کشور و نشان‌دهنده
 ایران مدرن امروزی با اقتصاد پیشرفته آن میباشد ، بیان کنم
 ایران کشوری قدیمی است به جهت قدمت تاریخی کهنی که دارد
 و کشوری مدرن است بجهت تحرك فوق‌العاده‌ای که پیدا کرده‌است
 سازمان‌های این کشور از چنان کیفیت عالی و برتر برخوردار است
 که نمیتوان بجز تبریک به ارتش ایران حرفی بمیان آورد . تشکر
 فراوان از پذیرائی شما - بامید دیدار مجدد این کشور . «

آقای ژان دوس از هیات نمایندگی کشور فرانسه چنین مینویسد: «تشر فراوان از کمیسیون تاریخ نظامی ایران برای این چنین پذیرائی سخاوتمندانه و درود فراوان بر این چنین سازمان برتر . تبریک برکشور ایران که از تکنیک مدرن بهره‌مند است و دارای گذشته‌ای بسیار عالی و نیز گهواره تمدن است .»

آقای پرفسور شین جی کوندو از کشور ژاپن مینویسد: «تبریک برای موفقیت کنفرانس تهران عمیقاً از محبت‌های کمیسیون تاریخ نظامی ایران سپاسگزارم .»

آقای پرفسور مالات از کشور اسرائیل که ریاست هیات نمایندگی آن کشور را بعهده داشت در دفتر یادبود مینویسد «تشر بسیار برای پذیرائی عالی در کشور شگفت‌انگیز و دوست داشتنی شما .»

آقای جی-جوکس معاون کمیسیون تاریخ نظامی کشور استرالیا چنین اظهار میدارد «کمیسیون ایرانی تاریخ نظامی بخاطر کوشش‌های خود برای تشکیل کنفرانس ، کفایت بی نظیر در جهت اداره آن و برگزاری مسافرت‌های اصفهان و شیراز ، مستحق بالاترین تبریکات است .»

آقای دکتر ردنی استاد تاریخ کالج سلطنتی کانادا و عضو هیات نمایندگی کشور کانادا چنین مینویسد «هیات کانادائی مفتخر است که در کنفرانس بین‌المللی تاریخ نظامی ارتش‌های جهان متشکله در تهران حضور یافته است . کانادا یک کشور وسیعی است که در شمال آمریکا قرار دارد و فاصله آن تا ایران زیاد است . بنا بر این دیدار ما از کشور بزرگ ایران که دارای سابقه تمدن طولانی میباشد بسیار خیال‌انگیز بود .»

کنفرانس بسیار عالی ، میهمان‌نوازی و پذیرائی‌ها خیلی گرم و خاطره‌ای که برای ما میمائد فراموش نشدنی است . تنها تأسف

ما این است که مدت اقامت ماکوتاه بود. اما بهر حال فرصت مفتنمی بود که از سخنرانیهای ثمربخش کنفرانس بهره‌مند شویم و از دیدارهای ارزشمند اصفهان و شیراز لذت ببریم. مشتاقانه منتظریم که هیأت تاریخ نظامی ایران را در کشور خودمان در اتاوا در سال ۱۹۷۸ ملاقات کنیم.»

ژنرال بانته آ رئیس هیأت اعزامی انجمن تاریخ نظامی کشور رومانی و سرهنگ چاوشسکو عضو انجمن مزبور در دفتر یادبود چنین مینویسند:

«هیأت نمایندگی کمیسیون ملی تاریخ نظامی رومانی ارزش زیادی برای محتوای علمی کنفرانس بین‌المللی تاریخ نظامی در تهران و همچنین بحث‌های آن قائل است و عقیده دارد که کوشش-هائی که برای سازمان دادن آن بوسیله میزبان‌های ایرانی بعمل آمده بالاتر از هرگونه تعریف و تمجید است بهمین دلیل است که ما حقیقتاً خود را به تمام کسانی که برای برگزاری آن در ایران سهیم بوده‌اند ابراز میداریم.»

آقای پروفیسور پاریسو هموند انجمن تاریخ نظامی کانادا در دفتر مزبور چنین اظهار عقیده میکند: «چه فرصت خوشآیندی را کمیسیون بین‌المللی تاریخ نظامی ارتشهای جهان با قبول دعوت انجمن تاریخ نظامی ایران مبنی بر برپائی کنفرانس ۱۹۷۶ در کشور بسیار زیبای ایران برای ما بوجود آورد. اگرچه این موضوع تا حدی تکرار کننده، عملی است که داریوش بزرگ در هنگام باریابی سرفرائی که از ۳۲ ایالت بحضورش رسیده بودند در عین حال نیز یادآورنده عظمت و جاودانی بودن ایران در تاریخ تمدن جهانی میباشد.»

بدینوسیله تشکرات بی‌پایان خود را بحضور تیمسار سرلشگر وفا و کمیسیون تاریخ نظامی ایران و به ارتش شاهنشاهی ایران بمناسبت پذیرائی بسیار گرمشان تقدیم میدارم.»